

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ, συγγραφέας-δημοσιογράφος

Eíμα

... «βλέπεις μια τραγουδόστρια, ουσιαστικά μια «γιλάστρα», που βγάζει σε ένα βράδυ όσο οι άλλοι βγάζουν σε μισό χρόνο. Με τι κέφι μετά το νέοι να σπουδάσουν και να δούνε μπροστά; Με αυτούς τους όρους, δεν είναι δυνατόν να αισιοδοξούμε για το μέλλον. Άλλα όχι και να κατεβάσουμε το κεφάλι. Πρέπει να αγωνιζόμαστε για να βγει κάτι καλύτερο».

εωρείται ένας από τους σημαντικότερους πεζογράφους του Μεσοπολέμου, που έζησε στη Θεσσαλονίκη, την οποία διάλεξε και ως φόντο για μερικά από τα γνωστότερα μυθιστορήματά του. Τιμήθηκε, μεταξύ άλλων, με το πρώτο Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος για το έργο του «Μεγάλη Πλατεά» και με το βραβείο PLOTIN, για τη «Μυθολογία» του. Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, πουδύσας μαθηματικά, αλλά τον κέρδισαν η δημοσιογραφία και η λογοτεχνία. Έχει εργαστεί σε διάφορες επιφέρειές της πόλης, μεταξύ των οποίων και στον «Ε.Β.» από το '75 έως το '81, και πρωτοεμφανίστηκε ως πεζογράφος το 1955.

Το βιογραφικό του δεν ολοκληρώνεται εδώ. Υπήρξε καλλιτεχνικός διευθυντής του ΚΘΒΕ και γενικός διευθυντής της ΕΤ3. Ασχολήθηκε, εκτός των άλλων και με τη μετάφραση, ενώ έργα του έχουν μεταφραστεί και στα γερμανικά, σουηδικά, φινλανδικά, ολλανδικά, γαλλικά και αγγλικά.

Με λίγα λόγια, ο εβδομηντάχρονος σήμερα Νίκος Μπακόλας, είναι μια από τις πιο αξιόλογες φυσιογνωμίες της πόλης.

Από κοντά, είναι ευγενής και αρχοντικός. Απλός και σεμνός, εκφράζει τη γνώμη του ήρεμα, κάνοντας τη συζήτηση πραγματικά ενδιαφέ-

Ερ: Κ. Μπακόλα, πώς συνδυάζονται η δημοσιογραφία με την πε-

Ζωγραφία;
Απ: Συνδύονται απολύτως. Κατ' αρχήν και τα δύο είναι γραπτός λόγος... Είναι παρόμιοις και αρκετά διαφορετικές. Στη δημοσιογραφία, για παρόδειγμα, εγώ ποτέ δεν έγραφα λογοτεχνία. Έγραφα πάντα δημοσιογραφικά. Είναι λάθος να περνάει κανείς το λογοτεχνικό λόγο στη δημοσιογραφία. Αυτό ήταν ξεκαθαρισμένο και το πήρα σαν πάντα. Από την άλλη μεριά όμως, ζώντας μέσσα σε μια εφημερίδα, έχεις την ευκαιρία να γνωρίσεις πάρα πολλά πράγματα, από πρώτο χέρι. Πάρων αισιού, στην εφημερίδα συγκεντρώνεται πλήθος πληροφοριών. Ολο ουτό το πνευματικό υλικό, πληροφορίες, φήμες, κουτσομπολιά, αφομοιώνεται από τους δημοσιογράφους. Ετσι έχουν

απόθεμα εμπειριών πολύ μεγαλύτερο από όλους και οικούνε πράγματα που ίσως δεν θα άκουνε γαν απόνταν έκαναν αυτή τη δουλειά. Αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πεζογραφία. Πρωτικά ευνυχωμένη τη δημοσιογραφία γι' αυτό. Για να γράψεις, βέβαια, πρέπει να γνωστείς την ανάγκη και τη δυνατότητα να εκφραστείς στο γραπτό λόγο. Είναι μια επιτελεστή ανάγκη.

ναν το χρόνο, τα Χριστούγεννα θυμάμαι, περίπου δεκαπέντε βιβλία ανά εκδοτικό σίκιο. Σήμερα, ένας εκδοτικός σίκιος βγάζει 300 βιβλία το χρόνο. Ποιος τα διαβάζει όλα αυτά; Τότε τα διαβάζουμε τα βιβλία.
Ερ: Τελικά τι κάνει ένα βιβλίο σίκιο να εκδοθεί;

ΑΙΓΑΙΟ Αίγαιο να εκδοθεί πρέπει να είναι ένα καλό λογοτεχνικό βιβλίο. Τα σημάνειν αυτό...ε.. δεν υπάρχει συνταγή. Βέβαια, σήμερα η κρίση των εκδοτών και των συμβούλων τους δεν είναι μεμρόληπτη, λειτουργούν οι προσωπικές φίλες, οι νωριμίες και οι έχθρες. Παλιέρα ήταν αλλιώς. Ήταν λιγότεροι οι λογοτέχνες και οι εκδοτικοί σίκιοι. Αλλά Εκαθαδρίζει γρήγορα το τοπίο. Τώρα, να υπάρχει περίπτωση να χάρηκε κάποιο ταλέντο... Προσωπικά ήμουν άτομο που δεν κινήσουμε στα κυκλώματα, δεν χρησιμοποιούσα καν την διδότητά μου σαν δημοσιογράφο, ήμουν μάλιστα απότρομηγμένος, λόγω χαρακτήρα. Πιστεύω, όμως, ότι αν είσαι δέιος και κανείς κάπι καλά, μπορείς να σε εμποδίσουν, να σε καθυστερήσουν, αλλά αν επιμείνεις, κάποια μέρα θα φανερώθει η αξία σου. Αν δουλεψεις κι έχεις μέσα σου πράγματα να δώσεις, κάποια μέρα θα αναγνωριστείς.

Ερ: Ποιο θεωρείτε το καλύτερο βιβλίο σας;

Απ: Ενας πατέρας αγαπάει όλα τα παιδιά του... το ίδιο ή με μικρές διαφορές (γέλια). Εγώ αγαπώ δύμας πολύ τον «Κήπο των πριγκι-πων», ένα πολύ δύσκολο βιβλίο και πολύ πρωτοποριακό για την εποχή του. Σα σημείο που από τη μεριά μεριά δέχθηκε επαίνους από τους κριτικούς και από την άλλη αντι-δράσεις. Μπορώ να πω ότι το αγα-πώ περισσότερο γιατί με εξέφρα-σε, έβγαλα από μέσα μου και του έδωσα πάρα πολλά στοιχεία.

Ερ: Πως κρίνετε τη σημερινή πνευματική φυσιογνωμία της Θεσσαλογίκης;

Αι: Συγκρίνοντας τη με 30 χρόνια πριν, έχει προοδεψει πολύ. Κυρίως η αλλαγή γέγονος γύρω στο '60, δη τα ήταν πρωθυπουργός ο Καραμανλής. Δεν ήταν ιδιάτερα πνευματικός άνθρωπος, φάνετα όμως ότι είχε μια διορατικότητα να εκπιμέσει εισηγήσεις. Επιτο, το 1959 ίδρυθηκε στη Θεσσαλονίκη για πρώτη φορά Κρατική Ορχήστρα, το 1960 το Φεστιβάλ Κινηματογράφου, το 1961 το Κρατικό Θέατρο, τρεις βασικάταν θεομοι. Από κει και πέρα δεν έγινε σχεδόν τίποτε. Σήμερα είναι καλύτερα. Υπάρχουν δέκα γκαλερί και πέντε άθουσες. Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα, από την άλλη, ασχέτως των χρημάτων που δαπάνησε, κι ότι κι αν λέγεται, είχε θετικό έργο. Προσέκυπε σε εκθελώσεις έναν σημαντικό αριθμό ανθρώπων που δεν πήγαι-

ναν. Βοήθησε να δημιουργηθεί μια καλλιτεχνική κλίση.

Ερ: Γενικότερα ποια είναι τα θετικά και αρνητικά σημεία της πόλης σήμερα;

Απ: Η Θεσσαλονίκη ακολουθεί τη μοίρα όλης τη χώρας... Εχουμε στην Ελλάδα μια ευδαιμονία, ένα άνετο τρόπο ζωής, που δεν είχαμε παλιά, ακόμη και πριν 30 χρόνια. Υπάρχει μεγαλύτερη προσπέλαση προς το έντυπο. Διαβάζουμε περισσότερες εφημερίδες, άσχετα αν είναι αθηναϊκές, περισσότερα περιοδικά, δύσκετα αν κανένα δεν έχει ελληνικό τίτλο, υπάρχει η πτηλέραση. Αν θες να δεις καλή πτηλέραση μπορείς να το κάνεις. Τα παιδιά όμως έχουν πιο πολλούς κινδύνους. Η μόλυνση της ατμοσφαίρας, τα ναρκωτικά, η ανεργία, ένας τρόπος ζωής περισσότερο σκανδαλώδης. Οχι ότι πολιά δεν γίνονταν σκανδαλά, αλλά υπήρχε και μια ευθύεια των πολιτικών να παραιτούνται. Σήμερα δεν το βλέπεις και είναι χαρακτηριστικό των καιρών. Περνάμε μεν καλά, αλλά είμαστε διαρκώς φοβισμένοι, τι υπάρχει γύρω μας, τι θα γίνει αύριο, ποιο είναι το μέλλον των παιδιών μας.

Επειτα, το μορφωμένο δυναμικό της Ελλάδας μένει συνεχώς αναθηματικό: όταν εγώ τελείωσα μαθηματικός, το πολύ σε τρεις μήνες θα μπορούσα να διοριστώ. Τώρα, πρέπει να περάσουν 20 χρόνια και οι καθηγητές όταν πηγαίνουν στα σχολεία είναι πιο κουρασμένοι σα-ραντάρδησες. Οταν ένα παιδί, για να μπει στο Πανεπιστήμιο κάνει τόσο φοβερό αγώνα, λες «πιγέν-ται»...Κι από την άλλη, βλέπεις μια τραγουδιστρία, ουσιαστικά μια «γλάστρα», που βγάζει σε ένα βράδυ όσοι οι άλλοι βγάζουν σε μισό χρόνο. Με τι κέφι μετά οι νέοι να σπουδάσουν και να δούνει μπροστά; Με αυτούς τους όρους, δεν είναι δυνατόν να αισιοδοξήσεις για το μέλλον. Άλλα όχι και να κατεβάσουμε το κεφάλι. Πρέπει να αγωνίζεστε για να βγει κάτι καλύτερο.

Ερ: Αυτά που αναφέρατε, αλλά και έρευνες που γίνονται φέρουν τους νέους και γενικά τους πολίτες να

χνει, η Αθήνα τους τραβάει...Αν δεν θες να φύγεις, όμως, δεν φεύγεις με τίποτε. Έχω είμαι κλασικό παράδειγμα. Δεν έχω φύγει από εδώ παρά μόνο τα διόμισι χρόνια. Πιο ήμοις φωνάρος. Βεβαίως, η Θεσσαλονίκη είναι άπονη πόλη, μη γελείσαι. Τα παιδιά της δεν τα προβάλλει. Ήσως είναι τέτοιος ο χαρακτήρας μας η έναν μικρότερο το μέρος. Αντιτέβα στην Αθήνα, που είναι πολυσυλλεκτική πόλη, δεν συμβαίνει αυτό. Δεν έχους τις κόντρες που έχουμε εδώ. Πολλοί φεύγουν και πηγαίνουν στην Αθήνα και προκόβουν. Ο Βασιλικός, για παράδειγμα, δεν θα γινόταν αυτό που είναι αν δεν πήγαινε στην Αθήνα. Όμως... υπάρχει η «σκουόπα του χρόνου», που μετά 15-20 χρόνια, αν κοπίζεις ότι είναι άχροντο. Αν αξίζεις θα μείνεις. Δεν θα σε σκουπίσει, όπου και να είσαι. Να πας στην Αθήνα, να κάνεις τι;

Ελένα Καραντζίκου